گفتوگۆ لەگەڵ شاعیر و شێوەکار ئەرسەلان ئالانی.. ئامادەکردنی: کامەران حاجی ئەلیاس

شاعیر و هونەرمەند ئەرسەلان ئالانی: لە کوردستان شێوەکاری باش و بە ئەزموون بوونیان هەیە

شاعیرو هونەرمەند ئەرسەلان ئالانی: ڕەخنە بەداخەوە زیاترقاڵبی پیاهەڵدان و دەست خۆشی وەرگرتووە

شاعیر و هونەرمەند،ئەرسەلان سلێمان قادر ناسراو بە (ئەرسەلان ئالانی)،ساڵی 1980 لە گوندی (ئالانێ)ی سەر بە قەزای خەلیفان لەدایک بووە، لە تەمەنی 5ساڵی دەخرێتە بەر خوێندنی ئاینی ، بەڵام دوای ساڵێک و لە تەمەنی 6ساڵی بەهۆی نەخۆشی لەپێ دەکەوێت و ناتوانێت بەئاسایی بەپێ بڕوات ، ئاستە ئەو بووە خاوەن پێداویستی تایبەت ، بەڵام نەخۆشییەکەی نەبۆتە ڕێگر لە برەوەدان بە بەهرەکانی.

ئالانی لە ساڵانی 86-88 سەرەتای هەبوونی شیعر و نەهامەتی و گوند سووتان و دەربەدەری ژیانی لەشاخ و ئەشکەوتەکانی کوردستان ، کەئەوکات تەمەنی 8 ساڵان بووە ، بە خۆ سەرقاڵکردن و لەبیر بردنەوەی ئازارەکانی و جەنگ ، دەیویست ژیانی منداڵەی پێش نەخشکەوتنی و پێش سووتانی گوندەکەی لەڕێگەی تابلۆ وێنا بکات ، واتە ساڵانی 88 – 96 وەک هەر منداڵێک وێنەی سادەو ساکاری دەکێشا ، بەڵام وەک تابلۆ ساڵی 97 دەستی بەم هونەرە کردووە ، لەم ڕوانگەوە خاوەنی چەندین پێشانگای تایبەت و هاوبەشە بۆئاگاداربوو بە کارو چالاکییەکانی ، بەچەند پرسیارێک بەسەرمان کردەوە.

هەڤپەیڤین- **کامەران حاجی ئەلیاس**

*سەرەتا بابزانین چۆن لەگەڵ جیهانی شیعر ئاشنا بوویت؟

- بە نووسینی شیعر ، فایەق بێکەس کاریگەری زۆری لەسەرم هەبوو، چونکە باوکم دیوانی بێکەسی شاعیری هەبوو بۆی دەخوێندمەوە ، ئیتر ساڵی 2001 دەستم بە نووسینی شیعر کرد کە دوو بەرهەمم هەیە (گەڵا وەریوەکان و نمەی باران).

*تاچەند پێویستە شاعیر لەگەڵ شیعرەکانی راستگۆ بێت؟

- ناکرێ شاعیر گوفتار و ڕەفتاری جیاوازبێ لەگەڵ تێکستەکانی ، بەڵکو پێویستە قەڵەم و پۆئیا و ڕەبازی هاوتەریب بن، لە

هەمان کاتدا بەئەوەی خۆی و خوێنەران چێژ لە شیعرەکانی وەربگرن.

*بابزانین ئەو دەروازانەی کامەن بۆ شیعرنووسین ئایا خۆشەویستیە، ئافرەتە، سروشتە، دایکە ، باوکە، سۆزە...؟

▪ بێگومان زۆرن ئەو بابەتانەی کەدەبنە هەوێنی شیعرەکانم وەکو (وەسف ، نیشتمانی و نەتەوەیی ، عەشق و خۆشەویستی ، سۆز ، تەنز و ڕەخنە..) بۆیە شیعرەکانم لە یەک بابەت قەتیس نەکردوون.

*ئەو شاعیرو ئەدیبانە کامەن کە کاریگەریان لە سەرتە هەبووە؟

▪ زۆرن ئەو شاعیرانەی کاریگەریان لەسەر من هەبووە ، وەک (فائق بێکەس ، قانع ، مەلا عەلی ، عەبدوڵڵا پەشێو ، ئیسماعیل خورماڵی چەندانی تریش، هەر یەکەو بەشێوەیەک تێکەڵ بە تێکستە شیعرەکانیان بووم و لەگەڵیان ژیاوم.

*باشە باس لە هونەری شێوەکاری بەڕێزتان بکەین، بزانین سەرچاوەی لەدایک بوونی تابلۆکانت چین؟

-تابلۆکانم هەمەجۆرن،(پۆرترەیت ، سروشت ، ئاسەوار ، کلتور) ، وە هەندێ جاریش لەسەر داواکاری ئازیزان وێنە دەکێشم ، بەڵام زیاتر کار لەسەر دیمەنی سروشتی کوردستان دەکەم کە سەرنجم ڕادەکێشێت.

*ڕەنگ فاکتەری سەرەکی هەموو تابلۆییەکە وەکو شێوەکارێک چۆن دەڕوانیتە ڕەنگ؟

▪ ڕەنگ لە دیدی من جیهانێکە لە خۆشەویستی ، لە ڕاستگۆیی ، لە ئاوازی رۆحی مرۆق ، بۆیە زۆربەی رەنگەکان لە تابلۆکانم دا وەکو کەرستەیەکی سەرەکی بوونیان هەیە.

*کاتێکی دیار کراوت هەیە بۆ نیگار کردنی تابلۆکانت؟

▪ بەهۆی سەرقاڵیم بە دەوام و خوێندنەوە ، هەفتەی تابلۆیەک یان دوو تابلۆ دەتوانم بکێشم ، ئەویش زیاتر لەئێواران ئەو کارە دەکەم.

*جوڵەی هونەری شێوەکاری بەگشتی چۆن دەبینیت؟

▪ هونەری شێوەکاری لە کوردستان جوڵەیەکی باشی هەیە ، شێوەکاری باش و بە ئەزموون بوونیان هەیە ، وە بەهۆی هەبوونی پەیمانگای هونەرە جوانەکانیش ڕێژەکە

لەزیادبووندایە ، بەڵام بەداخەوە بینەری پیشانگاکان زۆر کەمبۆتەوە ، چونکە لە ئێستادا هەندێک لەو نەوانەی ئێستا، بەداخەوە نەلە شیعر و نە لە تابڵۆ تێناگەن.
*هاوکاری پاڵپشتی هونەرمەندان و نووسەران چۆن دەبینی لەلایەن دەزگا پەیوەندارەکان؟

▪ بەداخەوە ئەو هاوکاری و پاڵپشتییە ،وەک پێویست نییە مەگەر نووسەرێک یان شێوەکارێک پەیوەندی تایبەت و کەسی هەبێت ، ئەگینا لایەنی پەیوەندیدار ئامادە نییە فڵچەو ڕەنگێک بدات بە هونەرمەندان ، چجای هاوکاری و پاڵپشتی دیکە.
*رەخنە خاڵەکی گرنگە بۆ پیشڤەچوونی هونەر و ئەدەب ، چۆن دەڕوانیتە ئاستی رەخرگران لە کوردستان؟

▪ جاران خوێنەری هەموو بوارێک ،لەڕۆژنامەو گۆڤارو کتێب دابوو ، ئێستا خوێنەر زۆر لەکورتی داوە هەمووی بۆتە سۆشیال میدیا ، ئەوەش بواری ڕەخنەی کەم کردۆتەوە بەداخەوە زیاترقاڵبی پیاهەڵدان و دەست خۆشی وەرگرتووە ، ئەوەش ڕەنگە لەدانەک بە لەشیعرو شاعیر ، پێویستە ڕەخنە گریش هەبێ ، ناکرێ ئێمە هەر بە دەستخۆشی باز بەسەر خوێندنەوە بدەین ، چونکە ئەگەر ڕەخنە نەبێ ناتوانین لاریەکان ڕاست بکەینەوە ، بەڵام ڕەخنەی پاڵنەر و بونیاتنەر بێت ، ئەوکات جیهانی ئەدەب و شیعر و هونەر جوانترو بەربڵاوتر دەبێت.
*ئێمە زۆر سوپاست دەکەین بۆ ئەو دەرفەتەی بەئێمەت بەخشی ، لە کۆتاییدا دوا وتەت چییە؟

▪ منیش سوپاستان دەکەم بۆ ئەو بەسەرکردنەوەیە ، پێم وایە کاتی هاتووە تاکی کۆمەڵگا لەم خەوی دوور لە مەعریفەت و بەئاگایی لە خوێندنەوەو هونەر و ڕوناکبیری هەڵسێتەوە ، بە تایبەت گەنجەکان ، چونکە هەر گەلێک لە نووسین و هونەر دوورکەوتەوە، جێ دەمێنێ و دەکەوێتە دواوەی گەلان.

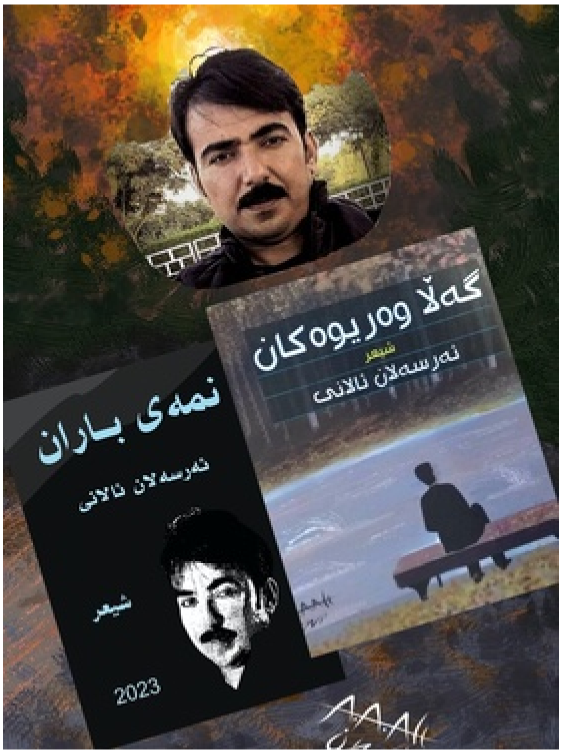
گەڵا وەریوەکان
شیعر
ئەرسەلان ئالانی
نمەی باران
ئەرسەلان ئالانی
شیعر
2023